

вищому, порівняно із звичайними законами рівні. Вважаємо, що конституційні закони є необхідною умовою сучасного розвитку українського конституціоналізму.

Список використаних джерел:

1. Кириченко О. Поняття та значення органічних законів у системі законодавства України / О. Кириченко // Вісн. Акад. управ-ління МВС. – 2009. – №3. – С. 93–103.
2. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм : монографія / А. Р. Крусян. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 560 с.
3. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Джерела конституційного права України: поняття, види і система / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко // Право України. – 2002. – № 3. – С. 8–15.
4. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. / [М. В. Афанасьєва, О. В. Батанов, А. А. Єзеров та ін.] ; за ред. А. Р. Крусян. – О. : Фенікс, 2015. – Вип. 3 : Сучасний український конституціоналізм. – 526 с.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Средницька І. Ю.

Степаненко Кароліна Олегівна

студентка V курсу

Інституту кримінальної юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

МУНІЦИПАЛІЗМ У СКЛАДІ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ

Одним з найважливіших завдань сучасного конституціоналізму є організація органів публічної влади, а також розмежування органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні. Поза увагою не може залишитися й гарантування прав місцевого самоврядування. Це обумовлено саме конституційною реформою, що розпочалась з дня прийняття незалежності України і триває й нині.

Значення муніципалізму може розглядатись в багатьох аспектах, проте в даному напрямі варто звернути увагу на думку М.О. Баймуратова, який зазначає, що за допомогою муніципалізму територіальне співтовариство у перспективі розвивається і трансформується в активного продуцента конституційної свідомості та культури, що є критерійними ознаками ідеології національного і світового конституціоналізму [3, с. 5].

Конституціоналізм являє собою особливий режим функціонування публічної влади, що сам по собі передбачає пріоритетність прав та свобод

людини і громадянина порівняно з інтересами органів публічної влади, а також обмеження публічної влади на користь громадян. У свою чергу муніципалізм слід розуміти також як особливий режим, але вже самоврядної влади, який передбачає пріоритет прав та свобод людини і громадянина перед інтересами органів місцевого самоврядування, а також обмеження саме цієї влади на користь громадян.

Існує чимало думок вчених стосовно питання співвідношення цих двох понять. На думку О.С. Орловського, одними з найголовніших виступають дві конкретні точки зору з цього приводу. Перша передбачає, що місцеве самоврядування являється одним із інститутів громадянського суспільства. Друга – інститут місцевого самоврядування не є складовою інститутів громадянського суспільства. Тут постає питання: яка точка зору є вірною? Вони обидві є справедливими та обґрунтованими, але їх використання вже буде залежати від того, як вчений визначає саме громадянське суспільство, від часу, в який проводиться дослідження, а також від самої теорії місцевого самоврядування досліджуваної держави.

Варто зазначити, що конституціоналізм та муніципалізм не виникає та не припиняє своє існування миттєво. Успіхи в сфері муніципалізації дають поштовх активному розвитку конституціалізації суспільних відносин, та навпаки, конституціоналізм супроводжується муніципалізацією. Тому те, що муніципалізм є невід'ємною складовою конституціоналізму, дає підстави, щоб зробити висновок про їх тісний взаємозв'язок, адже відсутність одного свідчитиме про відсутність іншого.

Виходячи з вищенаведеного, можна дійти висновку, що думка вчених відносно того, що конституціоналізм існує не в усіх країнах, є вірною. Термін «деконституціоналізація» використовується нечасто та переважно російськими вченими. Якщо розглядати даний термін, то думки вчених різняться. Одні висловлюють свою точку зору, що це є процес відходження від виконання норм Основного Закону, інші – складова циклічності конституціоналізму, а саме підйом конституціоналізму нового типу [1, с. 23]. Так як, префікс «де-» позначає ті процеси, що були сутністю минулого та означають знищення даної сутності, то можна провести паралель із «демуніципалізацією», розглядаючи дані міркування вчених. Демуніципалізація – процеси відходу від чинного законодавства та його реалізації від основоположних теорій, концепцій та ідей муніципалізму. Слід погодитися з думкою О. С. Орловського, що навіть в цих термінах є взаємозв'язок, адже демуніципалізація завжди свідчить деконституціоналізацію, що має відбуватися одночасно з нею.

Виходячи з вищенаведеного та використовуючи думки таких відомих правознавців, як М.О. Баймуратов, А.Р. Крусян, В.М. Шаповал, А.М. Медушевський, О.В. Батанов та ін., муніципалізм є невід'ємною складовою конституціоналізму та являється особливим режимом функціонування

людини і громадянина порівняно з інтересами органів публічної влади, а також обмеження публічної влади на користь громадян. У свою чергу муніципалізм слід розуміти також як особливий режим, але вже самоврядної влади, який передбачає пріоритет прав та свобод людини і громадянина перед інтересами органів місцевого самоврядування, а також обмеження саме цієї влади на користь громадян.

Існує чимало думок вчених стосовно питання співвідношення цих двох понять. На думку О.С. Орловського, одними з найголовніших виступають дві конкретні точки зору з цього приводу. Перша передбачає, що місцеве самоврядування являється одним із інститутів громадянського суспільства. Друга – інститут місцевого самоврядування не є складовою інститутів громадянського суспільства. Тут постає питання: яка точка зору є вірною? Вони обидві є справедливими та обґрунтованими, але їх використання вже буде залежати від того, як вчений визначає саме громадянське суспільство, від часу, в який проводиться дослідження, а також від самої теорії місцевого самоврядування досліджуваної держави.

Варто зазначити, що конституціоналізм та муніципалізм не виникає та не припиняє своє існування миттєво. Успіхи в сфері муніципалізації дають поштовх активному розвитку конституціалізації суспільних відносин, та навпаки, конституціоналізм супроводжується муніципалізацією. Тому те, що муніципалізм є невід'ємною складовою конституціоналізму, дає підстави, щоб зробити висновок про їх тісний взаємозв'язок, адже відсутність одного свідчитиме про відсутність іншого.

Виходячи з вищенаведеного, можна дійти висновку, що думка вчених відносно того, що конституціоналізм існує не в усіх країнах, є вірною. Термін «деконституціоналізація» використовується нечасто та переважно російськими вченими. Якщо розглядати даний термін, то думки вчених різняться. Одні висловлюють свою точку зору, що це є процес відходження від виконання норм Основного Закону, інші – складова циклічності конституціоналізму, а саме підйом конституціоналізму нового типу [1, с. 23]. Так як, префікс «де-» позначає ті процеси, що були сутністю минулого та означають знищення даної сутності, то можна провести паралель із «демуніципалізацією», розглядаючи дані міркування вчених. Демуніципалізація – процеси відходу від чинного законодавства та його реалізації від основоположних теорій, концепцій та ідей муніципалізму. Слід погодитися з думкою О. С. Орловського, що навіть в цих термінах є взаємозв'язок, адже демуніципалізація завжди свідчить деконституціоналізацію, що має відбуватися одночасно з нею.

Виходячи з вищенаведеного та використовуючи думки таких відомих правознавців, як М.О. Баймуратов, А.Р. Крусян, В.М. Шаповал, А.М. Медушевський, О.В. Батанов та ін., муніципалізм є невід'ємною складовою конституціоналізму та являється особливим режимом функціонування

самоврядної влади, що ставить у пріоритет права та свободи людини і громадянина перед інтересами органів місцевого самоврядування. Їх зв'язок полягає в тому, що це завжди процеси, що йдуть бік о бік, та відсутність одного означає відсутність іншого.

Список використаних джерел:

1. Орловський О. С. Муніципалізм як складова конституціоналізму [Електронний ресурс] / О. С. Орловський // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v71/02.pdf>.
2. Батанов О. В. Сучасний муніципалізм в Україні: гуманістичні засади становлення та розвитку [Електронний ресурс] / О. В. Батанов. – 2010. – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/2341/54/>.
3. Баймуратов М.О. Публічна самоврядна (муніципальна) влада в Україні: методологічні підходи до визначення основних ознак / М. О. Баймуратов // Публічне право. – 2011. – № 2. – С. 4–11.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Средницька І.Ю.

Тавакалян Маріам Боріківна

студентка V курсу

Інституту кримінальної юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПУ СУБСИДІАРНОСТІ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Однією з актуальних проблем конституційного реформування в Україні стає місцеве самоврядування як принципово нова система організації публічної влади на місцях. Адже після набуття Україною незалежності особливого значення набуло визнання державою місцевого самоврядування. Головними принципами проведення сучасних реформ проголошується децентралізація публічної влади та субсидіарність у наданні публічних послуг. Ідея субсидіарності споріднена децентралізації. Цей принцип став частиною права Європейського Союзу як один з основних механізмів стримування надмірної централізації.

Проблемні питання правового забезпечення децентралізації влади в Україні стали предметом розгляду багатьох відомих українських дослідників, серед яких варто відзначити О. Батанова, В. Борденюка,